

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĘ

2012-07-10 Nr. 4D-2012/4-111
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo uždarnosios akcinės bendrovės „D“ (toliau vadinama ir pareiškėja), kuriai atstovauja direktorius X, skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų, sprendžiant klausimus, susijusius su teritorijų planavimu.

2. Pareiškėja skunde nurodė:

2.1. UAB „D“ 2011-10-19 įsigijo 0,3232 ha kitos paskirties žemės sklypą (naudojimo būdas – komercinės paskirties objektų teritorija), ..., Panevėžyje (toliau – Žemės sklypas), ir šiame sklype esantį maitinimo paskirties pastatą–malūną, turėdama tikslą plėtoti verslą ir sukurti tam reikalingą infrastruktūrą, t. y. statyti pastatus ir kitus statinius, kuriuose būtų vykdoma ūkinė–komercinė veikla.

Pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis, malūnas įrašytas į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, o Žemės sklypas patenka į nekilnojamųjų kultūros vertybių teritoriją; jokių kitų apribojimų ar specialiųjų turto naudojimo sąlygų sandorio sudarymo metu nebuvo fiksuota. Nurodyto nekilnojamojo turto įsigijimo sandoris buvo sudarytas, gavus Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio teritorinio padalinio (toliau – KPD PTP) vedėjo žodinį pritarimą nurodytų statinių statybos projektui;

2.2. Po nurodyto nekilnojamojo turto įsigijimo nuosavybėn sužinojusi apie rengiamą Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonos ribų specialųjį planą (toliau – SP), UAB „D“ 2011-10-21 kreipėsi į Savivaldybę, prašydama rengiamu SP nekeisti žemės sklypo pagrindinės tikslinės naudojimo paskirties, fiksuotos Nekilnojamojo turto registre, ir buvo informuota apie Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkosaugos komitete priimtą sprendimą rekomenduoti kartu su SP rengėjais parengti teritorijos, kurioje yra Žemės sklypas, projektinius pasiūlymus. Tačiau tuo pačiu buvo pažymėta, kad pagal Bendrojo plano (toliau – BP) sprendinius teritorija, kurioje yra pareiškėjos žemės sklypas, turi likti neužstatyta, nes nurodytoje vietoje numatyta vizualinio identiteto zona ir apibrėžiama kaip istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis, o pagal 2011-08-31 patvirtintą SP koncepciją, teritorijoje, kurioje yra pareiškėjos žemės sklypas, numatyta taikyti reliktinio agrarinio kraštovaizdžio su išlikusiais vėjo malūnais režimą (žr. pažymos 19 punktą).

2.3. BP sprendiniais maksimaliai apribojus veiklos Žemės sklype galimybes, pažeidžiama UAB „D“ teisė naudoti nuosavybės teise priklausantį komercinės paskirties objektų teritorijoje esantį Žemės sklypą pagal Nekilnojamojo turto registre fiksuotus pagrindinę naudojimo paskirtį, naudojimo būdą bei pobūdį.

2.4. Atsižvelgiant į tai, kad Žemės sklypo savininkas nebuvo informuotas apie numatomą Žemės sklypo naudojimo būdo ir pobūdžio pakeitimą ir kilus abejonių dėl Savivaldybės priimto sprendimo bei BP sprendinių teisėtumo, pareiškėja kreipėsi į Savivaldybę su prašymu panaikinti BP sprendinius ir pakeisti SP sprendinius taip, kad jie neribotų UAB „D“ nuosavybės teisės [šio turinio prašymas išdėstytas prie skundo pridėtame UAB „D“ 2011-11-02 prašyme Nr. S/11-396, adresuotame Savivaldybės administracijos Ūkio ir aplinkosaugos komiteto pirmininkui A. Petrauskui], tačiau iki kreipimosi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių [2012-01-24] atsakymas iš Savivaldybės dar nebuvo gautas.

2.5. UAB „D“ kreipėsi į KPD PTP, kuris nurodė, kad Savivaldybės administracijos priimtas sprendimas kultūros paveldo teritorijos atžvilgiu yra neteisėtas, nes nepagrįstas nei BP sprendiniais, nei galiojančiu teisiniu reguliavimu.

KPD PTP vedėjas Arūnas Umbrasas 2012-01-02 rašte Nr. 3.7.P-01 advokatui Gintarui Balčiūnui pažymėjo, kad „*Panevėžio miesto 2008 m. patvirtintame BP apibrėžta Panevėžio miesto istorinio identiteto teritorija yra siūloma, o ne nustatyta ir patvirtinta. Kultūros paveldo objektas – buv. vėjo malūnas, patenka į BP nustatytą rekreacinę teritoriją, kurioje yra galima mažaaukštė statyba, kas neprieštarauja ir NKPAI nuostatom.*“

2.6. Savivaldybės administracijos pareigūnai UAB „D“ rekomendavo teikti projektinius pasiūlymus, žinodami, kad bet koks pasiūlymas dėl komercinės paskirties ir smulkaus verslo objekto, mažaaukščių gyvenamųjų namų statybos negalės būti įgyvendinamas, kaip prieštaraujantis BP sprendiniams, pagal kuriuos Žemės sklypas privalo likti neužstatytas.

Akivaizdu, kad net ir tuo atveju, jei būtų pateikti prašymai ir pasiūlymai specialiojo ar detaliojo planavimo procese, į juos negalėtų būti atsižvelgta, nes nors pagal Teritorijų planavimo įstatymo nuostatas, teritorijos naudojimo tipas ir galima pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, žemės naudojimo būdai ir pobūdis nustatomi detaliuoju planu, pagal įstatymo leidėjo nustatytą reikalavimą, nei detalieji, nei specialieji planai negali prieštarauti galiojančiam BP ir privalo jį atitikti.

2.7. BP sprendiniuose nurodyta vizualinio identiteto zona ir istorinis miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis nebuvo nustatyti teisės aktų nustatyta tvarka: kultūros paveldo apsaugos specialųjį teritorijų planavimą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius, kai savivaldybė skelbia ar jau paskelbė saugomais kultūros paveldo objektus ir steigia ar jau įsteigė kultūrinius draustinius. Tuo tarpu sprendimas paskelbti kultūros paveldo objektą saugomu nebuvo priimtas, Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 10 straipsnyje nustatytas reikalavimas pranešti raštu visiems asmenims, kurių daiktinės teisės į nekilnojamuosius daiktus tokio objekto teritorijos ribose yra registruotas Nekilnojamojo turto registre, neįvykdytas.

2.8. KPD Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos vertinimu malūnui, kaip nekilnojamojo kultūros paveldo objektui tinkamai apsaugoti nėra poreikio nei skelbti šio objekto teritoriją saugoma, nei steigti draustinį ar nustatyti jai apsaugos pozonius, nes KPD Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2011-05-11 surašytame Nekilnojamosios kultūros vertybės akte nustatyta, jog malūnas yra pavienis objektas – ne kultūros paveldo vietovėje, paveldo vertybė tipinė, jos reikšmingumo lygmuo vietinis, vertybei apsaugoti nėra pateiktos rekomendacijos steigti savivaldybės draustinį ar kultūrinį draustinį.

3. Pareiškėja prašo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus:

3.1. Siūlyti Savivaldybės tarybai įstatymų nustatyta tvarka panaikinti BP (korektūros) sprendinius, patvirtintus Savivaldybės tarybos 2008-10-30 sprendimu Nr. 1-25-1 ta apimtimi, kuria nustatyta, kad teritorija, kurioje yra UAB „D“ priklausantis Žemės sklypas, įvardinta ir apibrėžta kaip Vizualinio identiteto zona ir Istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis, nustatant rekreacinę šios teritorijos paskirtį ir įtvirtinta, kad ši teritorija privalo išlikti neužstatyta jokiais naujais statiniais.

3.2. Siūlyti Savivaldybės administracijai įstatymų nustatyta tvarka panaikinti Savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-08-31 įsakymą Nr. A-873, kuriuo patvirtinta SP koncepcija, ir nutraukti Savivaldybės administracijos (direktoriaus) vykdomą Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos teritorijos ir apsaugos ribų ir paveldotvarkos specialaus teritorijų planavimo procesą toje teritorijoje, kurioje yra Žemės sklypas.

3.3. Kreiptis į teismą su prašymu iširti, ar BP (korektūros) sprendiniai, patvirtinti Savivaldybės tarybos 2008-10-30 sprendimu Nr. 1-25-1, ta apimtimi, kuria nustatyta, kad teritorija, kurioje yra Žemės sklypas, įvardinta ir apibrėžta kaip Vizualinio identiteto zona ir Istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis, nustatant rekreacinę šios teritorijos paskirtį, ir įtvirtinta, kad ši teritorija privalo likti neužstatyta jokiais naujais statiniais, taip pat ar šio BP priėmimo procedūros atitinka LR teritorijų planavimo įstatymo, LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, LR saugomų teritorijų įstatymo nuostatas ir nustačius, kad jas pažeidžia, šioje dalyje BP sprendinius panaikinti.

3.4. Kreiptis į teismą su prašymu iširti, ar Savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-08-31 įsakymas Nr. A-873, kuriuo patvirtinta SP koncepcija, atitinka LR teritorijų planavimo įstatymo, LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, LR saugomų teritorijų įstatymo nuostatas.

3.5. Įvertinti Savivaldybės 2011-02-07 rašte Nr. 19-4.15-2382 „Dėl prašymo“, 2011-11-22 rašte Nr. 19-47-2264 „Dėl prašymo“, 2011-11-16 rašte Nr. 8a-2209 „Dėl prašymo“ nurodytus sprendimus, dalyje, kurioje nurodoma, kad teritorija, kurioje yra žemės sklypai ..., įvardinta ir apibrėžta kaip Vizualinio identiteto zona ir Istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis, kad ši teritorija privalo išlikti neužstatyta jokiais naujais statiniais, atitinka teisės aktų reikalavimus ir nustačius, kad juos pažeidžia, pasiūlyti, kad jie panaikintų šiuos sprendinius, ir tenkintų nurodytų sklypų savininkų prašymus.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, atsižvelgęs į skunde nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Panevėžio miesto savivaldybės administraciją, prašydamas išnagrinėti UAB „D“ skunde nurodytos problemos sprendimo galimybes ir raštu informuoti Seimo kontrolierių apie priimtą sprendimą, bei prašydamas nustatyta tvarka pateikti oficialiai patvirtintomis dokumentų kopijomis pagrįstus paaiškinimus dėl pareiškėjų kreipimūsi nagrinėjimo. Gavus informaciją, kad su skunde nurodytomis aplinkybėmis susijęs klausimas nagrinėjamas teismo tvarka, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius kreipėsi ir į Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Tyrimo metu atlikta Savivaldybės administracijos direktorė Kristinos Vareikienės 2012-03-28 raštu Nr. 19-4.24.-752, Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjos Mildos Vainienės 2012-04-18 raštu Nr. I-2539-629/2012 pateiktos bei papildomai 2012-06-28 ir 2012-06-29 iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) bei Savivaldybės administracijos gautos informacijos analizė.

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

5. Su skunde nurodytomis aplinkybėmis susijęs nekilnojamasis turtas registruotas Nekilnojamojo turto registre:

1) 0,3232 ha kitos paskirties **žemės sklypo a** (sklypo naudojimo būdas – **komercinės paskirties objektų teritorijos**), ..., Panevėžio m., savininkė **nuo 2011-10-21 yra UAB „D“**. Sklypas buvo suformuotas, atliekant kadastrinius matavimus (kadastro duomenų nustatymo data 1996-11-27). Nuosavybės teisių į sklypą įregistravimo pagrindu nurodytas 1993-01-25 valdybos potvarkis Nr. 37v.

Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo grafoje, kurioje fiksuojami juridiniai faktai, pažymėta, kad **nuo 2011-05-30** galioja įrašas, kad šis **žemės sklypas yra nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje (jį apsaugos zonoje)** (kaip įregistravimo pagrindas nurodytas Kultūros paveldo departamento Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2011-05-23 aktas Nr. KPD-AV-132);

2) žemės sklype a esančio **maitinimo paskirties pastato – malūno** savininkas nuo 2011-10-21 yra **UAB „D“**.

Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo grafoje, kurioje fiksuojami juridiniai faktai, pažymėta, kad nuo 2011-05-30 galioja įrašas, jog šis nekilnojamasis daiktas yra įrašytas į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą (kaip įregistravimo pagrindas nurodytas Kultūros paveldo departamento Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2011-05-23 aktas Nr. KPD-AV-132).

6. Savivaldybės administracijos pateiktais duomenimis:

„Teritorija, kurioje yra rašte minimi vėjo malūnai, fiksuota jau **1948** metais architekto K. Šešelgio parengtame Panevėžio miesto generaliniame plane. 1993 m. buvo pradėtas rengti Panevėžio miesto generalinis planas (rengėja – UAB „Urbanistika“, planas 1995-02-24 patvirtintas

Savivaldybės tarybos sprendimu Nr.26-9), kurio pagrindiniame brėžinyje kaip saugotini objektai pažymėti vėjo malūnai (52 sg. ir 53 sg.), o teritorija, kurioje yra šie objektai, nurodyta kaip „*visuomeniniai, prekybiniai centrai*“.

Panevėžio miesto bendrojo plano (toliau – BP) (korektūros) sprendinius Savivaldybės Taryba patvirtino **2008-10-30** sprendimu Nr. 1-25-1 „Dėl Panevėžio miesto bendrojo plano (korektūros) patvirtinimo“. Pagal BP sprendinius, teritorija, kurioje yra žemės sklypas a ir pastatas – malūnas, yra įvardinta kaip „Miesto identitetą atspindinti teritorija“. BP aiškinamajame rašte (Rengimo etapas. III dalis. Sprendiniai. sk.1.4. Miesto struktūra ir architektūrinės erdvės kompozicija, psl. 12) nurodyta, kad ši teritorija, įvardinta kaip „Vizualinio identiteto zona“ ir BP sprendiniuose apibrėžiama ir įvardijama kaip Istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis. Jame ribojamas (reguliuojamas) naujų būsimųjų pastatų aukštingumas ir kvartalų užstatymo morfotipų pokyčiai. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad Ramygalos gatvėje esantys buvusių vėjo malūnų pastatai ir aplinka šiuo metu yra reikšmingiausi Panevėžio mieste ir ši teritorija privalo išlikti neužstatyta jokiais naujais statiniais, nei želdinama aukštaūgiais želdiniais ir žymėti čia buvusį būdingą, vėjo malūnų gausa praeityje pasižymėjusį šiaurės Lietuvos – Aukštaitijos kraštovaizdį.“

7. **2009-03-23** tuomečiam Savivaldybės administracijos direktoriui Stasiui Karčinskui įsakymu Nr. A-294 leidus pradėti rengti Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonos ribų bei tvarkymo specialųjį planą, Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius paprašė visų reikalingų institucijų (įskaitant ir Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio teritorinio padalinio (KPD PTP)) išduoti planavimo sąlygas.

KPD PTP **2009-05-12** raštu Nr. 12.12.P-190 Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius buvo informuotas, kad **sąlygos prašomam planavimo dokumentui rengti negali būti išduotos, kol nebus pateiktas Savivaldybės tarybos sprendimas dėl saugomos teritorijos steigimo.**

Tame pačiame rašte pažymėta:

„Panevėžio miesto istorinė dalis (unikalus kodas 31872) yra įrašyta į Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registrą, remiantis Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktu 2008-03-31 Nr. PN-RM-18, vietovė, apibrėžta kultūros paveldo vietovės teritorija, nustatytas vertingųjų savybių pobūdis – urbanistinis, architektūrinis, rekomenduojant steigti savivaldybės kultūrinį draustinį.“

„Savivaldybė turi kreiptis į Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją dėl savivaldybės draustinio steigimo ir tik gavusi teigiamą išvadą gali tęsti draustinio steigimo procedūras.“

8. Savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos **2009-06-05** posėdžio metu buvo nutarta pradėti rengti miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialųjį planą ir jį parengus spręsti dėl miesto istorinės dalies skelbimo savivaldybės saugomu objektu. Posėdžio protokole Nr. KPV-13 pažymėta, kad „KPD direktoriaus pavaduotojas Algimantas Degutis patarė parengti mero potvarkį ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą ir po to vėl kreiptis į KPD PTP ir prašyti projektavimo sąlygų.“

2009-06-09 tuometis Savivaldybės meras Povilas Vadopolas priėmė potvarkį Nr. M-36 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies skelbimo savivaldybės saugoma vietove“ inicijuoti Panevėžio miesto istorinės dalies skelbimą Savivaldybės saugoma vietove ir pavesti Savivaldybės administracijos direktoriui organizuoti SP rengimą.

2009-06-11 Savivaldybės tarybai sprendimu Nr. 1-34-22 pritarus, kad projektas „Panevėžio miesto teritorijų planavimo dokumentų parengimas“ būtų teikiamas Europos Sąjungos struktūriniais fondams finansinei paramai gauti bei skirti 15 procentų (nuo preliminarios projekto vertės 1,42 mln. Lt) projektui iš dalies finansuoti, **2010-04-21** su Europos socialinio fondo agentūra buvo sudaryta projekto „Panevėžio miesto teritorijų planavimo dokumentų parengimas“ finansavimo ir administravimo sutartis.

9. Iš tyrimo dokumentų matyti, kad dar ne kartą KPD ir KPD PTP susirašinėjo su Savivaldybės administracija (Savivaldybės administracijos Architektūros ir Urbanistikos skyriumi) dėl sąlygų SP rengimui išdavimo:

– **2009-06-30** KPD rašte Nr. (1.27)2-1805, adresuotame Savivaldybės administracijai, Kultūros ministerijai ir KPD teritoriniams padaliniams, nurodyta, kad planavimo sąlygos SP rengti turi būti išduotos, pateikus nurodomus dokumentus ir Savivaldybės tarybos sprendimą dėl Panevėžio miesto istorinės dalies apsaugai skirto Draustinio steigimo.

– KPD PTP **2009-07-09** rašte Nr. 12.12.P-300 Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriui, atsakant į 2009-06-19 kreipimąsi Nr. 8A-1086, pasiūlyta papildyti pateiktą paraišką sąlygoms Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonos ribų specialiojo planavimo dokumentui rengti, pateikiant dokumentus: Savivaldybės tarybos sprendimą dėl saugomos teritorijos steigimo ir organizatoriaus skyrimo, Kultūros ministerijos išvadą bei Draustinio teritorijos ir joje esančių vertybių aprašymą ir preliminarių siūlomų ribų planą.

– 2009-07-17 Savivaldybės administracijos Architektūros ir Urbanistikos skyriui raštu Nr. 8A-1294 kreipusis į KPD dėl sąlygų išdavimo, **2009-07-31** KPD rašte Nr. (13.1)2-2082 nurodyta, kad Savivaldybės administracija jau buvo informuota, kokiais pagrindais ir tvarka gali būti vykdomas kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo procesas konkrečiu atveju. Taip pat priminta, kad teisės aktais nustatyta kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo tvarka yra privaloma visiems planavimo organizatoriams, planų rengėjams, fiziniams, juridiniams asmenims, taip pat valstybės ir savivaldybių institucijoms.

10. 2010-06-19 Savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos posėdžio metu nutarta tikslinti Panevėžio miesto istorinės dalies teritoriją (unikalus Nr. 31872).

11. Savivaldybės administracijoje gautas KPD PTP **2011-02-18** raštas Nr. 1.29.P-45 ir **2011-05-27** raštas Nr. 1.29.P-193 dėl vėjo malūno, ..., Panevėžyje, įrašymo į kultūros vertybių registrą.

12. **2011-06-17** vykusio Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos teritorijos ir apsaugos zonos ribų ir paveldotvarkos specialiojo plano koncepcijų viešo svarstymo metu buvo nagrinėtos SP koncepcijos.

Viešojo svarstymo protokole Nr. 1 užfiksuota:

„Susirinkusiems buvo pristatytos projekto autorių A. Gučo ir E. Žilinsko parengtos Panevėžio miesto istorinės dalies nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos SP 2 koncepcijos.

[...] **NUTARTA: Atsižvelgiant į susirinkime dalyvavusių specialistų nuomones ir pasiūlymus, rengti Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos teritorijos ir apsaugos zonos ribų ir paveldotvarkos specialųjį planą, remiantis parengtos koncepcijos I variantu.**“

I koncepcijos variantu buvo siūloma Panevėžio miesto istorinės dalies ribas keisti, lyginant su dabar [2011-06-17] galiojančiomis Vertinimo tarybos nustatytomis ribomis. Vertybės teritorija kiek didinama, siekiant geriau išsaugoti kuklų, bet įvairialypį miesto veidą, jo savitumą, susiformavusį nuo jo užuomazgos XVI a. pradžioje ir atspindintį jo vėlesnę raidą, miestui toliau sparčiai augant, taip pat – pagal istorinius urbanistinės plėtros principus – iki pat XX a. vidurio. Šio varianto sprendimui įtakos turėjo ir Miesto tarybos patvirtintame SP yra apibrėžta ženkliai didesnė teritorija. BP rengimo metu buvo nustatyta tam tikra, kiek didesnė, vadinamoji miesto identiteto zona, kurioje galima atpažinti Panevėžio miesto bruožus. I koncepcijos variantas apima visą Panevėžio miesto NKP vertinimo tarybos nustatytą teritoriją, taip pat papildomą dalį buvusių XIX a. ir XX a. pradžios priemiesčių teritorijos ir nedidelę dalį charakteringos pokarinės individualios statybos kvartalų. Į kultūros vertybės teritoriją siūloma įtraukti ir 2 išlikusių vėjo malūnų aplinką tarp Ramygalos ir J. Basanavičiaus gatvių, kaip praeityje čia vyravusio charakteringo agrarinio kraštovaizdžio relikta.

13. 2011-08-31 Savivaldybės administracijos direktorės Kristinos Vareikienės įsakymu Nr. A-873 **pritarta Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872) nekilnojamojo**

kultūros paveldo apsaugos teritorijos ir apsaugos zonos ribų ir paveldotvarkos specialiojo plano koncepcijos I varianto sprendiniams.

14. Savivaldybės taryba **2011-09-29** priėmė sprendimą Nr. 1-9-32 „Dėl Panevėžio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo“, kuriuo nusprendė rengti BP keitimą ir pavedė Savivaldybės administracijos direktoriui organizuoti keitimo procedūras.

15. 2011-10-19 UAB D įsigijo malūną ir žemės sklypą a.

16. Savivaldybės administracijoje **2011-10-21** buvo gautas UAB „D“ kreipimasis S/11 Nr. 390, adresuotas Savivaldybės administracijos direktoriui, vicemerui Petriui Narkevičiui ir UAB „Urbanistika“, kuriuo prašoma, **rengiant SP, atsižvelgti į Žemės sklypo tikslinę naudojimo paskirtį, ir leisti jį naudoti pagal dokumentuose nurodytą ir Nekilnojamojo turto registre fiksuotą paskirtį (statyti komercinės paskirties ir smulkaus verslo objektus)**, nes per artimiausius dvejus metus, gavus kompetentingų institucijų leidimus, pagal patvirtintus statybos leidimus planuoja investuoti į žemės sklypą apie 1500000 Lt ir sukurti naujų darbo vietų.

2011-10-28 Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjo S. Matulio 2011-10-28 raštu Nr. 8A-2082 Miesto ūkio ir aplinkosaugos komitetas informuotas apie UAB „D“ prašymą (**2011-11-02** raštu Nr. 8A-2086 pranešta apie tai pareiškėjai).

17. Savivaldybės administracija Seimo kontrolierių 2012-03-28 informavo:

„**2011-10-24** Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1084 buvo patvirtinta BP keitimo planavimo darbų programa, pagal kurią vienas iš BP keitimo uždavinių – patikslinti miesto istorinės dalies teritorijas ir apsaugos zonų ribas. Pasiūlymai dėl BP sprendinių bus nagrinėjami šio teritorijų planavimo dokumento rengimo metu, kaip numatyta Savivaldybės teritorijos BP rengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-05-07 įsakymu Nr. D1-263. Šiuo metu vykdomos BP keitimo paslaugos pirkimo procedūros. BP keitimo dokumentą numatoma parengti 2013 metų III ketvirtį (informacija bus skelbiama Miesto žiniuose ir Savivaldybės internetiniame tinklalapyje).“

18. UAB „D“ prašymą apsvarsčius **2011-11-09** Miesto ūkio ir aplinkosaugos komitete, **2011-11-17** Savivaldybės administracijos direktorės K. Vareikienės raštu Nr. 19-4.22-2222 pareiškėja informuota, kad Savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-08-31 įsakymu Nr. A-873 pritarus SP I koncepcijos variantui, yra galimybė vykdant koncepcijos sprendinių konkretizavimą pateikti pasiūlymus plano rengėjams UAB „Urbanistika“ ir UAB „Senojo miesto architektai“.

19. Savivaldybės mero pavaduotojo Petro Narkevičiaus **2011-12-07** raštu Nr. 19-4.15-2382 (toliau – Raštas) UAB „D“ buvo informuota apie Savivaldybės tarybos Miesto ūkio ir aplinkosaugos komiteto posėdyje priimtą sprendimą rekomenduoti kartu su SP rengėjais parengti teritorijos, kurioje yra Žemės sklypas, suplanavimo projektinius pasiūlymus.

Rašte nurodoma, kad „teritorija, kurioje yra Žemės sklypas, BP sprendiniuose įvardinta kaip *Vizualinio identiteto zona* ir apibrėžiama kaip *Istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis*, t. y. **pagal BP sprendinius ši teritorija privalo išlikti neužstatyta.**

Pagal 2011-08-31 patvirtintą SP koncepciją (Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-873), teritorija, kurioje yra Žemės sklypas, numatyta taikyti *relikvinio agrarinio kraštovaizdžio su išlikusiais vėjo malūnais režimą (T7)*, **numatoma, jog šiame kvartale, išskyrus šalia gatvių esančias namų valdas, nebūtų planuojama jokia nauja statyba bei esamų statinių rekonstrukcija, kurios tikslas būtų plėsti užstatymo plotą ar aukštį.**“

20. Savivaldybės administracijoje **2011-12-20** buvo gautas advokato Gintaro Balčiūno, atstovaujancio UAB „D“, 2011-12-16 prašymas, adresuotas Savivaldybės administracijos direktoriui, vicemerui Petriui Narkevičiui ir Savivaldybės administracijos direktorei K. Vareikienei:

„1. BP keitimo sprendiniuose žemės sklypo teritorijoje **numatyti komercinės paskirties**

objektų teritorijos režimą;

2. Rengiamo SP sprendinius pakeisti taip, kad jie neribotų UAB „D“ nuosavybės teisių ir leistų naudoti žemės sklypą pagal nuosavybės dokumentuose numatytą tikslinę jo paskirtį.“

21. Savivaldybės mero pavaduotojo P. Narkevičiaus **2012-01-31** raštu Nr. 19-4.12-263 advokatų kontorai atsakyta, kad 2011-10-21 Savivaldybėje gautame prašyme UAB „D“ nenurodė konkrečių tikslų, todėl svarstant klausimą Savivaldybės tarybos Miesto ūkio ir aplinkosaugos komiteto posėdyje, nutarta rekomenduoti UAB „D“ kartu su SP rengėjais parengti teritorijos, kurioje minimas Žemės sklypas, suplanavimo projektinius pasiūlymus, kad būtų tinkamai įvertinti prašymo motyvai. Šiuo metu konkretizuojami SP sprendiniai, kurių viešinimas numatomas 2012 m. kovo mėnesį, išaiškinant galimybę pasiūlymus dėl planavimo dokumento projekto teikti planavimo organizatoriui raštu per visą teritoriją planavimo dokumento rengimo laikotarpį iki viešo susirinkimo ir jo metu, taip pat konsultavimosi metu.

22. Dėl pareiškėjo nurodytos aplinkybės, kad negautas atsakymas į 2011-11-02 kreipimąsi, Savivaldybės administracija paaiškino, kad UAB „D“ **2011-11-02** prašymas Nr. S/11-396, administracijoje gautas 2011-11-02, buvo adresuotas Savivaldybės Ūkio ir aplinkosaugos komiteto pirmininkui A. Petrauskui, todėl Savivaldybės administracija šio prašymo negavo ir į jį atsakymo nerengė.

23. Iš tyrimo dokumentų matyti, kad SP rengimo teisėtumo klausimą nagrinėjo Inspekcija. Savivaldybės administracijoje 2012-02-20 gautame Inspekcijos viršininko pavaduotojo Antano Lukošiaus **2012-02-15** rašte Nr. (18.2)-2D-2444 konstatuota:

„Rengiant bendrąjį planą nurodomas teritorijos naudojimo tipas ir numatoma galima pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir galimi naudojimo būdai bei pobūdžiai. **Bendrojo plano sprendiniuose vizualinio identiteto zona ir istorinis miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis nenustatomas.** Jie bus nustatomi, rengiant Panevėžio miesto istorinės dalies nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą.“

„**Panevėžio miesto savivaldybės administracija, pradėdama Specialiojo plano rengimo procedūras, nesant nei Panevėžio miesto savivaldybės tarybos, nei atitinkamos valstybės institucijos sprendimo dėl Panevėžio miesto istorinės dalies kaip saugomos teritorijos, įsteigimo, nesilaikė Taisyklių** [Kultūros ministro ir aplinkos ministro 2005-06-23 įsakymu Nr. IV-261/D1-322 „Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo patvirtintos taisyklės“] **reikalavimų, neįvykdė Saugomų teritorijų įstatymo 23 straipsnio 6 dalies, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 10 straipsnio 3 dalies, vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 33 punkto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-01-19 nutarimo Nr. 56 „Dėl savivaldybių draustinių steigimo ir savivaldybių gamtos paveldo objektų skelbimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ reikalavimų.**“

„Kultūros viceministras Donatas Valančiauskas 2009-06-17 rašte Nr. S-2-1523 „Panevėžio miesto savivaldybės administracijai“ atkreipė dėmesį, kad Panevėžio miesto savivaldybės administracija galėtų **organizuoti Specialiojo plano rengimą** tik tuo atveju, jei tam bus priimtas savivaldybės tarybos sprendimas. **Savivaldybės taryba tokio sprendimo nėra priėmusi. 2009-06-09 priimtas Panevėžio miesto savivaldybės mero potvarkis Nr. M-36 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies skelbimo savivaldybės saugoma vietove“, kurio galiojimo laikas pasibaigęs.** Šis mero potvarkis, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 straipsnio 5 dalimi **galioja iki 6 mėnesių** ir skirtas apriboti ar uždrausti darbus, kurie teritorijoje ar apsaugos zonoje gali pažeisti vertingąsias savybes. Jeigu teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metrų atstumu nuo objekto. Bendras uždraudimo vykdyti darbus terminas negali būti ilgesnis negu 8 mėnesiai. Per šį terminą šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti atlikti trūkstami tyrimai ir atlikti kultūros paveldo objekto skelbimo saugomu procedūriniai veiksmai. Pradinė apsauga netenka galios priėmus Tarybos sprendimą skelbti kultūros paveldo

objektą saugomu. **Kadangi nepriimtas Tarybos sprendimas, todėl negauta Kultūros ministerijos teigiama išvada dėl Specialiojo plano rengimo, o tuo pačiu nevykdytas ir 2009-07-09 Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio teritorinio padalinio raštas Nr. 12.12.P-300 „Dėl planavimo sąlygų“.** Juo Panevėžio miesto savivaldybės administracija prašoma paraišką Specialiojo planavimo dokumentams rengti sąlygas papildyti, pateikiant Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimą dėl saugomos teritorijos steigimo ir organizatoriaus skyrimo, Kultūros ministerijos išvadą, draustinio teritorijos ir joje esančių vertybių aprašymų ir preliminarių siūlomų ribų planą.“

„Be to, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio teritorinis padalinys dėl aukščiau nurodytų aplinkybių Specialiojo plano rengimui planavimo sąlygų nėra išdavęs. Jų neišdavimo priežastys nurodytos Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos 2009-07-31 rašte Nr. (13.1)2-2082 „Dėl planavimo sąlygų pateikimo teritorijų planavimo dokumentams rengti“.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, **prašome Panevėžio miesto savivaldybę ir Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos užtikrinti, kad Specialusis planas būtų rengiamas laikantis taisyklių 13 punkto reikalavimų.**

Taip pat prašome Panevėžio miesto savivaldybės administraciją imtis priemonių pašalinti minėtus Specialiojo plano rengimo pažeidimus ir apie priimtus sprendimus informuoti Inspekciją, pridėdant juos patvirtinančių dokumentų kopijas.“

24. KPD PTP vedėjo Arūno Umbraso **2012-02-22** rašte Nr. 12.12.P-85 Savivaldybės administracijos direktorei Kristinai Vareikienei pažymėta:

„Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracija pradėjo rengti Panevėžio miesto istorinės dalies specialųjį planą, neturėdama tam jokio teisinio pagrindo (žr. raštus 2009-05-12, 2009-07-09), nesilaikant teisės aktų nustatytos tvarkos, ir iki šiol nepateikė KPD PTP raštuose prašomų dokumentų, be to, teisės aktuose nėra numatyta galimybė kreiptis dėl sąlygų išdavimo, kai teritorijų planavimo dokumentų rengimas yra baigiamojoje stadijoje, todėl **pagal pateiktą paraišką sąlygos išduodamos nebus.**“

25. UAB „D“ **2012-02-22** raštu pateikė Savivaldybės merui ir Savivaldybės tarybai adresuotą skundą, kuriuo **prašė inicijuoti pažeidimų pašalinimą, inicijuoti tyrimus dėl atsakingų pareigūnų galimo piktnaudžiavimo už pareigų neatlikimą.**

26. Dėl susidariusios situacijos Savivaldybės administracija **2012-03-07** raštu Nr. 19-4.8-569 kreipėsi į Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją, prašydama priimti sprendimą, **kaip turės būti patikrinami be išduotų planavimo sąlygų parengto teritorijų planavimo dokumento sprendiniai**, ir kokių veiksmų Savivaldybė turėtų imtis, kad būtų išduotos planavimo sąlygos bei kad nebūtų stabdomas Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialaus plano rengimas.

Lietuvos Respublikos kultūros viceministro Gedimino Rutkausko **2012-03-14** raštu Nr. S2-688, adresuotu KPD direktorei Dianai Varnaitei, pažymėjus, kad LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 21 straipsnio 2 dalies nuostata nepasiteisino, nes ji tik sudaro papildomų kliūčių įteisinant kultūros paveldo vietovių apsaugą, buvo prašyta išnagrinėti susidariusią situaciją ir atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, priimti atitinkamus sprendimus, sudarysiančius prielaidas parengti bei patvirtinti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiuosius planus, užtikrinsiančius tinkamą nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą Panevėžio miesto istorinėje dalyje. Rašte užfiksuota:

<...> Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybei neįsisavinus ES struktūrinių fondų paramos, skirtos šių specialiųjų planų parengimui, jų parengimas bus atidėtas neapibrėžtam laikotarpiui, be to, tai gali turėti neigiamos įtakos siekiant gauti ES struktūrinių fondų paramą kitų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiųjų planų rengimui.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto išvažiuojamojo posėdžio 2010-12-01 protokolo Nr. 141-P-49 pavedimu buvo pavesta imtis priemonių, kad KPD priimami sprendimai neturėtų neigiamos įtakos ES finansinės paramos įsisavinimui.“

27. Vilniaus apygardos administracinis teismas informavo Seimo kontrolierių, kad **2012-03-07 VAAT nutartimi priimtas pareiškėjos UAB „D“ skundas** atsakovei Inspekcijai, tretiesiems suinteresuotiems asmenims Panevėžio miesto savivaldybei, Y, Z, A ir KPD dėl sprendimų panaikinimo, norminio administracinio akto teisėtumo ištyrimo.

UAB „D“ prašė teismo:

„1) panaikinti Inspekcijos 2012-02-15 raštu Nr. (18.2)-2D-2444 priimtą sprendimą, ta apimtimi, kuria nurodoma, kad BP (korektūros) sprendiniais, patvirtintais Savivaldybės tarybos 2008-10-30 sprendimu Nr. 1-25-1 Vizualinio identiteto zona ir Istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis, nenustatoma ir kad BP rengimo, svarstymo, derinimo, tikrinimo ir tvirtinimo procedūros atliktos, laikantis teisės aktų reikalavimų.

2) panaikinti Inspekcijos 2012-02-24 raštu Nr. (18.2)-2D-2913 priimtą sprendimą ta apimtimi, kuria nurodoma, kad specialistai, rengę BP (korektūrą), kurio sprendiniai patvirtinti Savivaldybės tarybos 2008-10-30 sprendimu Nr. -25-1, nepažeidė Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių Bendrųjų planų rengimą ir derinimą;

3) iširti, ar BP (korektūros) sprendiniai, patvirtinti Savivaldybės tarybos 2008-10-30 sprendimu Nr. 1-25-1, ta apimtimi, kuria nustatyta, kad teritorija, kurioje yra UAB „D“ priklausantis žemės sklypas, įvardinta ir apibrėžta kaip Vizualinio identiteto zona ir Istorinės miesto dalies vizualinės apsaugos pozonis, nustatant rekreacinę šios teritorijos paskirtį ir įtvirtinta, kad ši teritorija privalo likti neužstatyta jokiais naujais statiniais, taip pat ar šio bendrojo plano priėmimo procedūros atitinka LR teritorijų planavimo įstatymo, LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, LR saugomų teritorijų įstatymo nuostatas ir nustačius, kad jas pažeidžia, šioje dalyje Bendrojo plano sprendinius panaikinti.“

28. Išnagrinėję Inspekcijos 2012-02-15 rašte (žr. pažymos 23 punktą) nurodytas aplinkybes ir reikalavimus, **Savivaldybės administracija 2012-03-19 raštu Nr. 19-4.18-641 atsakė, kad ne su visais argumentais sutinka ir išdėstė savo poziciją.**

Nurodė, kad su teiginiais, liečiančiais BP (korektūros) sprendinius, patvirtintus 2008-10-30 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-25-1 „Dėl Panevėžio miesto bendrojo plano (korektūros) patvirtinimo“, pilnai sutinka, kadangi šio plano rengimo, svarstymo, derinimo, tikrinimo ir tvirtinimo procedūros atliktos, laikantis įstatymų ir teisės norminių aktų reikalavimų. Kas liečia kitus Inspekcijos rašte išdėstytus teiginius, susijusius su Panevėžio miesto istorinės dalies specialaus plano (toliau –Specialus planas) rengimo procedūromis, nesutinka.

29. Savivaldybės tarybos Miesto ūkio ir aplinkosaugos komiteto 2012-03-21 posėdžio protokolo Nr. 2Ū-7 išraše pažymėta, kad apsvarsčius UAB „D“ prašymą, susipažinus su pateikta informacija, pritarta pateiktiems pastato–malūno, ..., Panevėžyje, ir numatomo priestato projektiniams pasiūlymams.“

30. Savivaldybės mero Vitalijaus Satkevičiaus **2012-03-22** raštu Nr.19-4.4.10.-684 atsakant į 2012-02-22 skundą, UAB „D“ buvo informuota:

„[...] atkreipdami dėmesį į bendrovės argumentus bei į pateiktus pasiūlymus, į kuriuos bus atsižvelgta, manome, kad **netikslinga inicijuoti UAB „D“ skunde ir priede prie skundo nurodytų tyrimų atlikimą, kadangi pažeidimai, priimant teisės aktus, nenustatyti, o specialistai, rengę Panevėžio miesto BP (korektūrą), nepažeidė Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų** ir jų kvalifikacija atitinka teisės aktams nustatytus teritorijų specialistams keliamus kvalifikacinius reikalavimus.“

31. Tyrimo dokumentai rodo, kad situacija dėl SP rengimo pasikeitė 2012-04-19:

– Savivaldybės tarybai **2012-04-19** priėmus sprendimą Nr. 1-119 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872 kultūros vertybių registre) paskelbimo Savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu“, Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius kreipėsi į KPD PTP dėl planavimo sąlygų teritorijų planavimo dokumentams rengti išdavimo.

– KPD PTP **2012-05-03** prašymu (raštas Nr. 12.12.P-221) Savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-05-16 įsakymu Nr. A-375 pakeitus Savivaldybės administracijos direktoriaus 2009-03-23 įsakymą Nr. A-294, leidusį rengti Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialųjį planą, ir jo 1.2 papunktį išdėsčius nauja redakcija: „1.2. *Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonos ribų bei paveldotvarkos specialųjį planą*“, KPD PTP **2012-05-30** išdavė planavimo sąlygas specialiojo planavimo dokumentams rengti.

32. Iš teismo gauta informacija apie pareiškėjos iškeltą klausimą nagrinėjimą teisme:

32.1. Vilniaus apygardos administracinis teismas **2012-06-18** nutartimi administracinėje byloje Nr. ... nutarė **administracinę bylą nutraukti**, išaiškindamas teisę per 7 dienas nuo jos paskelbimo atskiruoju skundu apskųsti šią nutartį Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

32.2. **2012-06-27** Vilniaus apygardos administraciniame teisme buvo gautas UAB „D“ **atskirasis skundas**, kuriuo prašoma panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012-06-18 nutartį administracinėje byloje Nr. ... ir įpareigoti teismą tęsti administracinės bylos nagrinėjimą.

32.3. Teismo **2012-06-28** atskirąja nutartimi administracinėje byloje Nr. ... UAB „D“ **nustatytas terminas iki 2012-07-11 atskirojo skundo trūkumams pašalinti, t. y. tinkamai suformuluoti atskirojo skundo reikalavimą**, pažymint, kad nustatytu terminu trūkumų nepašalinus, atskirasis skundas bus laikomas nepaduotu ir grąžinamas pareiškėjai.

33. Inspekcijos Panevėžio teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus vedėjo pavaduotojos, pavaduojančios vedėją Giedrės Misiūnienės **2012-06-27** rašte Nr. 2D-9496(18.2) pažymėta:

„<...> Savivaldybei priėmus šiuos teisės aktus [žr. pažymos 31 punktą], pašalintos kliūtys Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonos ribų bei paveldotvarkos specialiojo plano rengimui. Todėl Departamento Panevėžio teritorinis padalinys **2012-05-30**, vadovaudamasis Savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-05-16 įsakymu Nr. A-375 ir Savivaldybės tarybos 2012-04-19 sprendimu Nr. 1-119, **išdavė planavimo sąlygas vietovės lygmens specialiojo planavimo dokumentams rengti Nr. 12.12.P-279**.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, Savivaldybės administracija **gali pradėti Specialiojo plano rengimo procedūras vykdyti iš naujo**.

Savivaldybės tarybos 2012-04-19 sprendimo Nr. 1-119 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872 kultūros vertybių registre) paskelbimo Savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu“ **3 punktas** „Patvirtinti Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872 Kultūros vertybių registre) teritorijos ribas (pridedama)“ **naikintinas, nes Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872 kultūros vertybių registre) teritorijos ribos turi būti nustatomos, rengiant Specialųjį planą**. Sprendimo 1, 2 ir 4 punktai neprieštarauja įstatymams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems aktams.“

34. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui paprašius Savivaldybės administracijos paaiškinti, kokių pagrindų pareiškėjai buvo siūloma teikti projektinius pasiūlymus, jei pagal galiojančius Bendrojo plano sprendinius statyba toje vietoje negalima, atsakyta:

„Šiuo metu [Savivaldybės administracijos direktorės K. Vareikienės 2012-03-28 rašto Nr. 19-4.24.-752 rengimo metu] BP malūno teritorija yra konservacinės paskirties zonoje, kurioje jokia statyba negalima, būtina bus keisti BP sprendinius.“

Turimais duomenimis, UAB „D“ Savivaldybės administracijai yra pateikusi projektinius pasiūlymus dėl pagalbinio pastato prie Vėjo malūno projektavimo.

2012-03-21 UAB „D“ pasiūlymus apsvarstė Miesto ūkio ir aplinkosaugos komitetas, kuris pritarė galimybei statyti pagalbinį pastatą malūno funkcionavimui. Apie priimtą šio komiteto sprendimą Architektūros ir urbanistikos skyriaus atsakingi asmenys informuos Panevėžio miesto istorinės dalies nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano rengėjus – UAB „Senojo miesto architektai“ ir pasiūlys aukščiau paminėto rengiamo plano sprendiniuose, apimančiuose malūno teritoriją, nustatyti atitinkamą teritorijos naudojimo ir tvarkymo režimą, suteiksiantį galimybę statyti pagalbinį malūno pastatą.

35. Savivaldybės administracija pažymėjo „nesutinkanti su teiginiu, kad apie sprendimą inicijuoti Panevėžio miesto istorinės dalies paskelbimą saugomu turėjo būti pranešta raštu visiems asmenims, kurių daiktinės teisės į nekilnojamuosius daiktus Panevėžio miesto istorinės dalies ribose yra registruotos Nekilnojamojo turto registre. KPD Apskaitos skyrius yra Kultūros vertybių registro tvarkytojas ir jis informuoja savininkus valdytojus apie turto registre įrašomus duomenis, kad jų turtas yra nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijoje. Panevėžio miesto mero 2009-06-09 potvarkis Nr. M-36 buvo paskelbtas Savivaldybės ir Kultūros paveldo departamento internetiniame tinklalapyje bei įregistruotas Kultūros vertybių registre. Taigi, Panevėžio miesto gyventojai turėjo galimybę susipažinti su sprendimu inicijuoti Panevėžio miesto istorinės dalies skelbimą saugomu.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

36. Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas:

4 straipsnio 1 dalies 6 punktą:

„1. Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

<...>

6) Savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.“

16 straipsnis 2 dalies 33 punktas:

„2. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija:

<...> 33) savivaldybės saugomų teritorijų steigimas pagal Saugomų teritorijų įstatymo nustatytą tvarką, savivaldybės saugomų vietinės reikšmės gamtos ir kultūros paveldo objektų skelbimas.“

37. Pagal 1994-04-26 Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 (2004-01-27 įstatymo Nr. IX-1983 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

2 straipsnio nuostatos:

„16. Žemės sklypo naudojimo būdas – teritorijų planavimo dokumentuose nurodyta veikla, kuri teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama pagrindinės žemės naudojimo paskirties žemėje.“

21 straipsnio 1 dalis:

„Žemės savininkai ir kiti naudotojai privalo:

1) naudoti žemę pagal pagrindinę naudojimo paskirtį, naudojimo būdą bei pobūdį.“

22 straipsnis:

4. Rengiant teritorijų planavimo dokumentus, statybų ar kitokios veiklos projektus, turi būti laikomasi nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų.

5. Konkrečiam žemės sklypui taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą registruojant suformuotus naujus (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumentų patvirtinimo nebuvo suformuoti žemės sklypai) žemės sklypus pagal teritorijų planavimo dokumentus. Kai, patvirtinus naują teritorijų planavimo dokumentą ar jo patikslinimą, Nekilnojamojo turto registre įregistruotam žemės sklypui (ar jo daliai) turi būti taikomos papildomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos arba

panaikinamos anksčiau sklypui taikytos sąlygos, teritorijų planavimo dokumento ar jo patikslinimo organizatorius per vieną mėnesį nuo teritorijų planavimo dokumento ar jo patikslinimo patvirtinimo apie tai raštu praneša žemės sklypo savininkui arba valstybinės ar savivaldybės žemės naudotojui, nurodydamas konkrečias taikytinas ar panaikinamas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, ir Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro įstatymų nustatyta tvarka pateikia Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pranešimą, kurio pagrindu jis žemės sklypo registro įrašė padaro atitinkamą žymą apie taikomas ar panaikintas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas. Jeigu, formuojant naują žemės sklypą (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumentų patvirtinimo nebuvo suformuoti žemės sklypai), tam žemės sklypui taikytinos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byloje nebuvo nurodytos ir (ar) įrašytos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, keičiami to žemės sklypo kadastro duomenys. Žemės sklypo kadastro duomenys keičiami ir jų pakeitimai įrašomi į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą Vyriausybės patvirtintų Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų nustatyta tvarka.

6. Ginčai dėl teritorijų planavimo dokumento ar jo patikslinimo, pagal kurį žemės sklypui turi būti taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos ar panaikinamos anksčiau taikytos sąlygos, nagrinėjami Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka.

7. Nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos konkrečiam žemės sklypui taikomos nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą.

24 straipsnis:

„1. Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis Vyriausybės nustatyta tvarka nustatoma formuojant naujus žemės sklypus. Šiems žemės sklypams nustatyta pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis keičiama žemės savininkų, valstybinės žemės patikėtinių ar įstatymų nustatytais atvejais kitų subjektų prašymu pagal detaliuosius arba specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus.

2. Sprendimą pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį priima detalųjį arba specialųjį teritorijų planavimo dokumentą tvirtinanti institucija kartu su sprendimu patvirtinti detalųjį arba specialųjį teritorijų planavimo dokumentą. Pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimo tvarką nustato Vyriausybė.“

„5. Žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, būdas ir pobūdis registruojami Nekilnojamojo turto registre, žemės sklypo kadastro duomenis įrašant į Nekilnojamojo turto kadastrą ir žemės sklypą registruojant Nekilnojamojo turto registre Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro įstatymų nustatyta tvarka.

6. Žemės sklypo naudojimo būdas ir pobūdis nustatomi ir keičiami pagal teritorijų planavimo dokumentus. Žemės sklypams nustatomi šio Įstatymo 25-29 straipsniuose nurodyti žemės naudojimo būdai. Žemės naudojimo būdų turinį nustato Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos.

7. Žemės sklypų naudojimo pobūdžių sąrašą ir jų turinį nustato Vyriausybės įgaliota institucija.“

29 straipsnio 1 dalies 4 punktas:

„1. Kitos paskirties žemei priskiriami žemės sklypai, kurie pagal teritorijų planavimo dokumentuose nustatytą žemės naudojimo būdą skirstomi į:

[...] 4) komercinės paskirties objektų teritorijas [...].“

38. Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo nuostatas:

4 straipsnis:

„Visi nekilnojamojo turto registre esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka“.

39. Pagal 1995-12-12 Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 (2004-01-15 įstatymo Nr. IX-1962 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

2 straipsnis:

1. *Bendrasis planas* – teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai.

2. *Bendrasis teritorijų planavimas* – kompleksinis planavimas teritorijos erdvinio vystymo politikai, teritorijos naudojimo ir apsaugos prioritetams bei svarbiausioms tvarkymo priemonėms nustatyti.

3. *Detalusis planas* – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame yra nustatytos žemės sklypų ribos, teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas (statybos ir kitos veiklos privalomosios sąlygos).

4. *Detalusis teritorijų planavimas* – savivaldybės teritorijos dalių planavimas žemės sklypo riboms nustatyti, naudojimo ir veiklos jame plėtojimo sąlygoms nustatyti, pakeisti arba panaikinti.

21. *Planavimo sąlygos* – planuojamai teritorijai taikomi specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir teritorijų planavimo normų reikalavimai ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, taip pat ūkio šakų plėtros programų ir strateginių dokumentų nuostatos, sąlygas išduodančių institucijų reikalavimai dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo.

30. *Specialiosios žemės naudojimo sąlygos* – įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatyti ūkinės ir kitokios veiklos apribojimai, priklausantys nuo geografinės padėties, gretimybių, pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, žemės sklypo naudojimo būdo ir pobūdžio bei žemės sklype esančių statinių ir aplinkos apsaugos poreikių.

31. *Specialusis planas (projektas)* – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir tikslus, nustatytos atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų vystymo, infrastruktūros tvarkymo ir (ar) apsaugos kryptys, priemonės ir reikalavimai.

32. *Specialusis teritorijų planavimas* – atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų erdvinio organizavimo, tvarkymo, naudojimo, apsaugos priemonių planavimas.

9 straipsnio 2 dalis:

„2. Bendrieji planai privalomi visiems planuojamoje teritorijoje esančio nekilnojamojo turto savininkams, valdytojams ar naudotojams.“

18 straipsnio 2 dalis:

„2. Specialiųjų planų sprendiniai turi neprieštarauti įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimams, galiojantiems atitinkamo lygmens bendrojo teritorijų planavimo dokumentams, kitiems teisės aktams ir turi būti patvirtinti šio Įstatymo bei šio straipsnio 1 dalyje nurodytų taisyklių nustatyta tvarka.“

26 straipsnio 3 dalis:

„Detaliojo plano sprendiniai turi neprieštarauti įstatymais, Vyriausybės nutarimais nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimams, galiojantiems savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrųjų, taip pat specialiųjų planų (išskyrus žemės reformos žemėtvarkos projektus, kurių sprendinius keičia detalieji planai) sprendiniams, kitiems teisės aktams.“

24 straipsnio 4 dalis:

„Detalieji planai negali būti rengiami, jeigu planavimo tikslai prieštarauja įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams. Detalieji planai, kurių numatomi sprendiniai neatitinka regiono ar rajono lygmens bendrųjų arba specialiųjų planų sprendinių, planavimo organizatoriaus pageidavimu rengiami kartu su bendrųjų ar specialiųjų planų (išskyrus žemės reformos žemėtvarkos projektų) sprendinių pakeitimais, jei sprendimą dėl sprendinių keitimo yra priėmusi šiuos planus tvirtinusi institucija. Šiuo atveju detalusis planas tvirtinamas po to, kai šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pakeičiami numatomų detaliojo plano sprendinių neatitinkantys teritorijų planavimo dokumentų (bendrųjų ir specialiųjų planų) sprendiniai. Jeigu nustatyta tvarka bendrojo arba specialiojo plano sprendiniai nepakeičiami ir detalusis planas negali būti tvirtinamas, išlaidos, susijusios su detaliojo plano rengimu, planavimo organizatoriui nėra kompensuojamos.“

27 straipsnis:

1. **Prieš teikiant tvirtinti bendrojo, specialiojo ir detaliojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi būti:**

1) nustatyta tvarka apsvarstyti;

2) suderinti su atitinkamo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, įregistruotais teritorijų planavimo dokumentų registre, ir per šio įstatymo nustatytus terminus gauti planavimo sąlygas išdavusių institucijų motyvuotas išvadas dėl parengtų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių derinimo;

3) patikrinti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje.

2. Tuo atveju, kai valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos išvada dėl teritorijų planavimo dokumento yra neigiama, šis teritorijų planavimo dokumentas tvirtinti neteikiamas.

32 straipsnis:

1. Pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumentų planavimo organizatoriui teikiami raštu per visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laikotarpį iki viešojo susirinkimo ir jo metu, taip pat konsultavimosi metu.

2. Planavimo organizatorius, išnagrinėjęs visuomenės pateiktus pasiūlymus, parengia priimtų ir motyvuotai atmestų pasiūlymų apibendrinimo medžiagą su paaiškinimais, kaip atsižvelgta į visuomenės nuomonę, visuomenės pasiūlymų kopijas arba šių pasiūlymų kopijas kompiuterinėje laikmenoje ir kartu su parengtais teritorijų planavimo dokumentais teikia teritorijų planavimo dokumentą derinančioms institucijoms. Pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu. Atsakymas gali būti apskūstas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos. Valstybinę priežiūrą atliekanti institucija per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos pateikia motyvuotą atsakymą, kuris įstatymų nustatyta tvarka gali būti apskūstas teismui.

3. Teritorijos planavimo proceso metu (iki teritorijos planavimo dokumento patvirtinimo) neteisėtai priimtą administracinį sprendimą ir neteisėtai priimtą administracinį sprendimą dėl teritorijos planavimo dokumento patvirtinimo iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo administracine tvarka panaikina šį sprendimą priėmęs subjektas arba teismas, jeigu šis sprendimas nepanaikinamas administracine tvarka. Neteisėtai priimtą administracinį sprendimą dėl teritorijos planavimo dokumento patvirtinimo po statybą leidžiančio dokumento išdavimo panaikina teismas.

6. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos priimti administraciniai sprendimai yra privalomi viešojo administravimo subjektams, dėl kurių priimtų administracinių sprendimų ar neveikimo buvo pradėta administracinė procedūra.

40. Pagal 1993-11-09 Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 (2001-12-04 įstatymo Nr. IX-628 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

2 straipsnio 25 dalis:

25. *Paveldo objektai* – atskiri arba tankias grupes sudarantys gamtos ir kultūros paveldo objektai – kraštovaizdžio elementai, kuriems dėl jų vertės teisės aktais nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas.

10 straipsnis:

1. Paveldo objektų skelbimo tikslai:

- 1) išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo objektus;
- 2) išsaugoti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę;
- 3) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams;
- 4) sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui;
- 5) propaguoti gamtos ir kultūros paveldo objektus.

2. Paveldo objektai skirstomi į:

- 1) gamtos paveldo objektus (saugomus gamtinio kraštovaizdžio objektus);
- 2) kultūros paveldo objektus (nekilnojamosios kultūros vertybes).

11 straipsnio 3 dalis:

4. Kultūros paveldo objektai (nekilnojamosios kultūros vertybės) yra:

<...> 3) *architektūriniai/inžineriniai* – reikšmingais pripažinti gyvenamieji bei negyvenamieji pastatai, jų dalys ir priklausiniai, pastatų kompleksai bei ansambliai, dvarų parkai, kitos vientisos architektūrinės kompozicijos ryšiais susietos statinių ir kitų kūrinių grupės bei vietos, taip pat

reikšmingais pripažinti inžineriniai techniniai statiniai: tiltai, tuneliai, užtvankos, malūnai, melioracijos įrenginiai, malūnų ar kitokia gamybinė ar technologinė įranga;

19 straipsnio 1 ir 4 dalys

1. Kad būtų sumažintas neigiamas veiklos poveikis [...] paveldo objektams, išsaugota šių teritorijų regimoji aplinka, jiems nustatomos, o valstybiniais draustiniais gali būti nustatomos buferinės apsaugos zonos. [...].

[...] 4. Paveldo objektų buferinės apsaugos zonose nustatomos skirtingo apsaugos ir naudojimo režimo fizinės ir vizualinės (regimosios) apsaugos pozonai.

23 straipsnio 4 ir 6 dalys

„4. Kultūros paveldo objektai (nekilnojamosios kultūros vertybės) skelbiami saugomais ir jų teritorijos nustatomos Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.“

„6. Savivaldybių tarybos Vyriausybės nustatyta tvarka gali steigti savivaldybių draustinius, skelbti savivaldybių paveldo objektus.“

41. Pagal 1994-12-22 **Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo** Nr. I-733 (2004-09-28 įstatymo Nr. IX-2452 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

2 straipsnio 2, 14 ir 15 dalys:

„2. *Apsaugos zonos* – greta saugomo kultūros paveldo objekto ar vietovės esančios teritorijos, kurioms nustatomos žemės sklypų ir kitų nekilnojamųjų daiktų tvarkymo ir naudojimo specialiosios sąlygos, kad kultūros paveldo objekto ar vietovės vertingosios savybės būtų apsaugotos nuo galimo neigiamo veiklos tose gretimose teritorijose poveikio.“

14. *Kultūros paveldo objektai* – pavieniai ar į kompleksą įeinantys objektai, registruoti kaip nekilnojamosios kultūros vertybės, t. y. žemės sklypuose, sklypų dalyse, vandens, miško plotuose ar jų dalyse esantys statiniai ar kiti nekilnojamieji daiktai, kurie turi vertingųjų savybių ir kartu su jiems priskirta teritorija yra atskiri daiktinės teisės objektai ar gali jais būti.

15. *Kultūros paveldo objekto teritorija* – kultūros paveldo objekto užimamas ir jam naudoti reikalingas žemės sklypas ar kitas plotas, kuriam nustatomi paveldosaugos reikalavimai.

10 straipsnio 1 ir 3 dalys:

„1. Departamentas ar savivaldybės paveldosaugos padalinys sprendimą inicijuoti kultūros paveldo objekto paskelbimą saugomu privalo registruoti Kultūros vertybių registre ir per 15 dienų po įregistravimo pranešti raštu visiems asmenims, kurių daiktinės teisės į nekilnojamuosius daiktus tokio objekto teritorijos ribose yra registruotos Nekilnojamojo turto registre.“

„3. Savivaldybės taryba savivaldybės paveldosaugos padalinio teikimu kultūros paveldo objektus skelbia saugomais savivaldybės.“

11 straipsnio 1, 6-7 dalys:

„1. Kultūros paveldo objektas saugomas kartu su jo užimama ir jam nustatyta teritorija. Ši teritorija nuo kultūros paveldo objekto neatsiejama.“

„6. Saugomam objektui ar vietai nustatoma žmogaus veiklos neigiamą poveikį švelninanti tarpinė apsaugos zona. Ši zona gali turėti vieną arba abu šiuos skirtingo apsaugos ir naudojimo režimo pozonius:

1) *apsaugos nuo fizinio poveikio pozonį* – už kultūros paveldo objekto teritorijos esantys žemės sklypai ar jų dalys su ten esančiais kitais nekilnojamaisiais daiktais, taip pat miško ir vandens plotai, kuriems taikomi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai, draudžiantys šiame pozonyje veiklą, galinčią fiziškai pakenkti kultūros paveldo objekto vertingosioms savybėms;

2) *vizualinės apsaugos pozonį* – už kultūros paveldo objekto teritorijos ar apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio esantys žemės sklypai ar jų dalys su ten esančiais kitais nekilnojamaisiais daiktais, kuriems taikomi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai, draudžiantys šiame pozonyje veiklą, galinčią trukdyti apžvelgti kultūros paveldo objektą.

7. Apsaugos zonos ribos nustatomos vadovaujantis Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo ir šiuo įstatymu.

42. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos 1999-07-08 įstatymo Nr. VIII-1316 (2002-04-23 įstatymo Nr. IX-855 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

30 straipsnio 1 dalis:

„<...> Negalima skirti tarnybinės nuobaudos, jeigu nuo nusižengimo padarymo dienos praėjo 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, <...> kai Seimo kontrolierius atlieka tyrimą <...>. Šiais atvejais tarnybinė nuobauda turi būti skiriama **ne vėliau kaip per trejus metus nuo nusižengimo padarymo dienos.**“

43. Pagal 1999-06-17 Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 (2006-06-27 įstatymo Nr. X-736 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

1 straipsnis:

„Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.“

2 straipsnio 1 dalis:

„*Viešasis administravimas* – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas.“

19 straipsnis:

„1. *Administracinė procedūra* – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens skundą ar pranešimą apie viešojo administravimo subjekto veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus galimai padarytą asmens, nurodyto skunde ar pranešime, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.“

34 straipsnio 1 dalis:

„1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka.

2. Administracinės procedūros sprendimas parengiamas dviem egzemplioriais, vienas iš jų įteikiamas ar išsiunčiamas asmeniui, dėl kurio buvo pradėta administracinė procedūra, kitas lieka viešojo administravimo subjektui ir saugomas teisės aktų nustatyta tvarka.“

36 straipsnis;

„Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinės procedūros sprendimą savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.“

44. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-03-17 įsakymo Nr. D1-151 „Dėl Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo“ (su pakeitimais) nuostatas:

„1. T v i r t i n u Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikaciją (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad teritorijų planavimo dokumentų organizatoriai ir rengėjai, rengdami bendruosius ir detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus, privalo vadovautis šio įsakymo 1

punktu patvirtinta Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacija.“

45. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-03-17 įsakymu Nr. D1-151 patvirtintą **Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos lentelę:**

„kitos paskirties žemeje esančiai komercinės paskirties objektų teritorijai priskiriama teritorija, skirta prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti.

[...] 7. Teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimai pažymimi ir aprašomi detaliojo plano brėžiniuose ir aiškinamajame rašte.“

46. Pagal Kultūros ministro ir Aplinkos ministro 2005-06-23 įsakymu Nr. V-261/D1-322 patvirtintų **Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių** (2008-12-08 įsakymo Nr. IV-603/D1-657 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

1. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo planavimo dokumentų (toliau – Dokumentai) sudėtį, šiais dokumentais nustatomas teritorines apsaugos priemonės, šių dokumentų rengimo, viešo svarstymo, derinimo, tvirtinimo, keitimo ir galiojimo tvarką.

2. Taisyklės privalomos planavimo organizatoriams, Dokumentų rengėjams, specialiojo planavimo dokumentų sprendinius derinančioms, valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančioms, specialiojo planavimo dokumentų sprendinius tvirtinančioms institucijoms ir fiziniams bei juridiniams asmenims, dalyvaujantiems specialiojo planavimo procese.

5. Vykdamas valstybės, apskrities bei savivaldybės ar savivaldybės teritorijos dalies bendrąjį planavimą, Dokumentai integruojami į atitinkamų lygmenų bendrųjų planų sudėtį, sprendžiant juose šiems planams nustatytus nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo klausimus.

8. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo tikslas – Dokumentuose nustatytais sprendiniais užtikrinti skelbiamų ar paskelbtų saugomais kultūros paveldo objektų, jų teritorijų, steigiamų ar įsteigtų saugomų vietovių išsaugojimą, šių objektų ir vietovių apsaugos zonose taikomų paveldosaugos reikalavimų įteisinimą.

9. Dokumentų tipai yra šie:

9.1. kultūros paveldo tinklų schemas;

9.2. kultūros paveldo teritorijų (kultūros paveldo objektų teritorijos, vietovės) ir apsaugos zonų ribų planai;

9.3. saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planai (planavimo schemas);

9.4. saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planai;

9.5. saugomų objektų paveldotvarkos projektai.

„13. **Planavimą organizuoja:**

<...> **13.3. savivaldybės administracijos direktorius – rajono ir vietovės lygmens Dokumentų, nurodytų šių Taisyklių 9 ir 10 punktuose, kai savivaldybė skelbia ar jau paskelbė saugomais paveldo objektus ir steigia ar jau įsteigė kultūrinius draustinius, rengimą;** finansavimas skiriamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ir kitų Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo įstatyme nurodytų finansavimo šaltinių.“

„17. Prieš pradėdamas rengti Dokumentus, planavimo organizatorius Planavimo sąlygų teritorijų planavimo dokumentams rengti parengimo ir išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 (Žin., 2004, Nr. 83-3028; 2006, Nr. 112-4293; 2008, Nr. 71-2754), nustatyta tvarka raštu kreipiasi į institucijas, nurodytas Taisyklių 17.1-17.3.4 punktuose, dėl planavimo sąlygų gavimo. Planavimo sąlygos išduodamos arba motyvuotas atsakymas apie neišdavimo priežastis pateikiamas per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. [...]

Planavimo sąlygas išduoda:

<...> 17.3. rajono ir vietovės lygmens Dokumentams:

17.3.1. Kultūros paveldo departamento teritoriniai padaliniai;

[...] 17.3.4. savivaldybių administracijos.“

„21. Dokumentų rengimo etape, atsižvelgiant į jų tipus:

21.1. esamos būklės analizės stadijoje:

<...> 21.1.3. rengiant rajono ar vietovės lygmens kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planus ar saugomų objektų ir vietovių žemėvaldų planus, surenkami duomenys apie planuojamoje teritorijoje esančius ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotus žemės sklypus ir jiems nustatytus paveldosaugos reikalavimus, planuojamoje teritorijoje esančias nekilnojamąsias kultūros vertybes, atliekama planuojamos teritorijos patvirtintuose atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentuose esančio nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimui darančių įtaką sprendinių analizė.“

40. Dokumentai tvirtinti neteikiami, jeigu valstybinės teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos išvada dėl Dokumentų tvirtinimo yra neigiama.

„43. Ginčus, kilusius tarp planavimo sąlygas išdavusių institucijų ir (ar) organizatoriaus, taip pat viešumą užtikrinančių procedūrų metu kilusius ginčus nagrinėja ir sprendimus priima valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos, vadovaudamosi Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros bei statinių naudojimo priežiūros nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-04-16 nutarimu Nr. 370.“

50. Planavimo organizatorius kartu su Dokumentų rengėjais atsako už planavimo proceso ir procedūrų organizavimą, tinkamą su tuo susijusių dokumentų įforminimą bei privalo laikytis Taisyklėse nustatytų reikalavimų.

47. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010-09-28 įsakymu Nr. D1-831/3D-868 patvirtinto **Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros tvarkos aprašo** nuostatas:

„1. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) detalizuoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617) nuostatas, reglamentuojančias teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą (toliau – Priežiūra) bei Priežiūros viešojo administravimo subjektų (toliau – Priežiūros subjektai) funkcijas šioje srityje, ir nustato Priežiūros laikinąją tvarką, iki Priežiūros tvarka bus nustatyta specialiuoju įstatymu.

2. Priežiūrą sudaro:

2.1. planavimo sąlygų ir planavimo sąlygų sąvadų atitikties teisės aktų reikalavimams tikrinimas;

2.2. bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo ir derinimo procedūrų kontrolė;

2.3. teritorijų planavimo dokumento sprendinių atitikties Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimas.

4. Priežiūros subjektų kompetencija:

4.1. VTPSI atlieka [...] savivaldybės lygmens bendrojo, specialiojo teritorijų planavimo dokumentų ir detaliųjų planų Priežiūrą;

5. Jei fiziniai ir juridiniai asmenys raštu pateikė pasiūlymus dėl šio Tvarkos aprašo 4.1, 4.2 ar 4.3 punktuose nurodytų teritorijų planavimo dokumentų (per visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laikotarpį iki viešojo susirinkimo ir jo metu, taip pat konsultavimosi metu) pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir Visuomenės informavimo ir dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-09-18 nutarimu Nr. 1079, reikalavimus ir gavo planavimo organizatoriaus motyvuotą atsakymą, per mėnesį nuo atsakymo gavimo dienos apskundė šį atsakymą Priežiūros subjektui pagal šio Tvarkos aprašo 4 punkte nurodytą kompetenciją, Priežiūros subjektas per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos turi pateikti šiems fiziniais ir juridiniams asmenims motyvuotą atsakymą.

6. Šio Tvarkos aprašo 4.1, 4.2 ir 4.3 punktuose nurodyti teritorijų planavimo dokumentai teikiami tikrinti pagal kompetenciją Priežiūros subjektui pasibaigus šio Tvarkos aprašo 5 punkte nurodytam apskundimo terminui.

7. Šio Tvarkos aprašo 4.1, 4.2 ir 4.3 punktuose nurodytų teritorijų planavimo dokumentų patikrinimo aktus pagal kompetenciją Priežiūros subjektas turi pateikti planavimo organizatoriui per 20 darbo dienų nuo teritorijų planavimo dokumento pateikimo tikrinti dienos.

8. Priežiūros subjektai pagal šio Tvarkos aprašo 4 punkte nurodytą kompetenciją atlieka šias funkcijas:

8.1. tikrina, ar planavimo sąlygos ir planavimo sąlygų sąvadai atitinka teisės aktų reikalavimus, ar teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai atitinka planavimo sąlygas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, ar šie sprendiniai neprieštaruoja aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams ir suderinti su atitinkamo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, įregistruotais Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre, ar atliktos visos teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo ir derinimo procedūros:

8.1.1. Priežiūros subjektai tikrina, ar planavimo sąlygų ir planavimo sąlygų sąvadai išduoti nepažeidžiant Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Planavimo sąlygų teritorijų planavimo dokumentams rengti parengimo ir išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 (Žin., 2004, Nr. 83-3028; 2009, Nr. 145-6460), ir kitų teisės aktų reikalavimų;

8.1.2. VTPSI tikrina, ar šio Tvarkos aprašo 4.1 punkte nurodyti teritorijų planavimo dokumentai parengti nepažeidžiant šių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų ir reikalavimų:

8.1.2.1. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo, [...]

8.1.2.3. Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr. 343;

[...] 8.1.2.8. Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-05-07 įsakymu Nr. D1-263;

8.1.2.9. Miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-05-07 įsakymu Nr. D1-263;

[...] 8.1.2.14. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-06-23 įsakymu Nr. IV-261/D1-322;

8.1.2.15. Kraštovaizdžio tvarkymo specialiųjų planų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-05-05 įsakymu Nr. D1-246;

[...] 8.1.2.22. Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemės naudojimo būdų turinio, žemės sklypų naudojimo pobūdžių sąrašo ir jų turinio, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-01-20 įsakymu Nr. 3D-37/D1-40;

8.1.2.23. Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemės naudojimo būdų ir žemės naudojimo pobūdžių, įrašytų Nekilnojamojo turto kadastrė, pertvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-01-08 įsakymu Nr. 3D-12/D1-8;

8.1.2.24. Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-03-17 įsakymu Nr. D1-151;

8.1.2.25. kitų teisės aktų, reglamentuojančių teritorijų planavimą;

[...] 8.2. nustatę šio Tvarkos aprašo 8.1 punkte nurodytų reikalavimų pažeidimus, reikalauja juos ištaisyti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, nesilaikantiems reikalavimų taiko administracinio poveikio priemones;

8.3. teikia teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančiai institucijai motyvuotas išvadas dėl teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo tikslingumo Teritorijų planavimo dokumentų tikrinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-04-23 įsakymu Nr. D1-200, nustatyta tvarka;

8.4. šio Tvarkos aprašo 8.1 punkte nurodytas funkcijas atlieka, kai nustatyta tvarka pateikiamas tikrinti teritorijų planavimo dokumentas išvadais dėl jo tvirtinimo tikslingumo gauti.

Šio Tvarkos aprašo 8.1 punkte nurodytas funkcijas Priežiūros subjektai taip pat atlieka šio Tvarkos aprašo 8.6 punkte nurodytais atvejais.

8.6. vienus metus po viešojo administravimo subjekto priimto su teritorijų planavimu susijusio administracinio sprendimo Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja su šiuo administraciniu sprendimu susijusius fizinių ir juridinių asmenų skundus ir pranešimus.

9. Priežiūros subjektai, pagal šio Tvarkos aprašo 4 punkte nustatytą kompetenciją nustatę neteisėtai priimto administracinio sprendimo atvejį iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo, turi teisę kreiptis į teismą dėl tokio neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo, jeigu Priežiūros subjektai kreipėsi į neteisėtai administracinį sprendimą priėmusį subjektą dėl administracinio sprendimo panaikinimo administracine tvarka, tačiau šis subjektas raštu atsisakė panaikinti administracinį sprendimą.

[...] 10. VTPSI, siekdama panaikinti priimtus su teritorijų planavimu susijusius administracinius sprendimus, gali kreiptis į atitinkamos kuruojamos srities kompetentingą instituciją – Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos, Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos, kitas institucijas dėl išvadų apie priimtų administracinių sprendimų teisėtumą pateikimo. Įvertinusi pateiktas išvadas, VTPSI priima sprendimą dėl kreipimosi į teismą dėl priimtų su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų panaikinimo.

11. VTPSI priimti administraciniai sprendimai yra privalomi viešojo administravimo subjektams, dėl kurių priimtų administracinių sprendimų ar neveikimo buvo pradėta administracinė procedūra.“

48. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003-07-09 įsakymu Nr. 349 patvirtintų **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos nuostatų** (2012-06-25 įsakymo Nr. D1-530 redakcija) reikalavimus:

„10. Inspekcijos veiklos tikslai:

10.1. **užtikrinti, kad teritorijų planavimas būtų vykdomas teisėtai.**

<...> 11. Inspekcija atlieka šias funkcijas:

11.1. įgyvendindama 10.1 punkte nurodytą tikslą:

11.1.1. tikrina, ar planavimo sąlygos valstybės, Vyriausybės, Vyriausybės įgaliotos institucijos, apskrities ir savivaldybės lygmens bendrojo bei specialiojo teritorijų planavimo dokumentams (išskyrus žemėtvarkos schemoms) rengti atitinka teisės aktų reikalavimus, ar šių dokumentų sprendiniai atitinka planavimo sąlygas, ar atliktos visos teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo, derinimo procedūros ir sprendiniai atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus;

11.1.2. tikrina, ar planavimo sąlygų sąvadas valstybės sienos, krašto apsaugos ir strateginės reikšmės objektų teritorijų detaliojo planavimo, savivaldybės lygmens detaliojo planavimo dokumentams rengti atitinka teisės aktų reikalavimus, ar šių dokumentų sprendiniai atitinka planavimo sąlygas, ar atliktos visos teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo, derinimo procedūros ir sprendiniai atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus;

11.1.3. nustačiusi šių nuostatų 11.1.1 ir 11.1.2 punktuose nurodytų reikalavimų pažeidimus, reikalauja juos ištaisyti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, nesilaikantiesiems reikalavimų taiko administracinio poveikio priemones;

11.1.4. teikia motyvuotas išvadas dėl teritorijų planavimo dokumentų, nurodytų šių nuostatų

11.1.1 ir 11.1.2 punktuose, tvirtinimo tikslingumo (išduoda teritorijų planavimo organizatoriams teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktą dėl jų pateiktų tikrinti teritorijų planavimo dokumentų);

11.1.5. pagal kompetenciją vienerius metus po viešojo administravimo subjekto priimto su teritorijų planavimu susijusio administracinio sprendimo Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja su šiuo administraciniu sprendimu susijusius skundus ir pranešimus.“

49. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-25 nutarimu Nr. 977 patvirtintos **Tarnybinių nuobaudų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos** (2010-07-14 nutarimo Nr. 1029 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

„3. <...> Gavus oficialią informaciją, tarnybinio nusižengimo tyrimas pradamas per 5 darbo dienas nuo šios informacijos gavimo.“

„5. Valstybės tarnautoją, įtariamą padariusį tarnybinį nusižengimą, į pareigas priėmęs asmuo, išskyrus atvejus, kai valstybės tarnautoją į pareigas priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar savivaldybės taryba, šiam nusižengimui tirti gali sudaryti komisiją.“

„14. Valstybės tarnautoją į pareigas priėmęs asmuo per Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą priima atitinkamu teisės aktu įformintą vieną iš šių sprendimų:

14.1. pripažinti, kad valstybės tarnautojas padarė tarnybinį nusižengimą, ir skirti jam tarnybinę nuobaudą, jeigu pateiktoje išvadoje nurodyta, kad valstybės tarnautojas padarė tarnybinį nusižengimą;

14.2. pripažinti, kad valstybės tarnautojas tarnybinio nusižengimo nepadarė, jeigu pateiktoje išvadoje nurodyta, kad valstybės tarnautojas nepadarė tarnybinio nusižengimo;

14.3. pripažinti, kad valstybės tarnautojas padarė tarnybinį nusižengimą, tačiau tarnybinės nuobaudos neskirti, jeigu pateiktoje išvadoje nurodyta, kad valstybės tarnautojui, padariusiam tarnybinį nusižengimą, tarnybinė nuobauda negali būti paskirta, nes pasibaigė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas tarnybinės nuobaudos skyrimo terminas.

„22. Sprendimai dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

50. Pagal 1992-05-12 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų“ nuostatas:

„2. Nustatyti, kad:

2.1. specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, taip pat valstybinių parkų planavimo schemose nustatytų kraštovaizdžio tvarkymo zonų reglamentai (valstybiniuose parkuose) konkrečiam žemės (miško) sklypui nustatomi priimant sprendimus dėl nuosavybės teisės į žemę ir mišką atstatymo, sprendimus dėl valstybinės žemės suteikimo nuosavybėn neatlygintinai, taip pat sudarant valstybinės žemės pirkimo–pardavimo, nuomos bei panaudos sutartis;

2.2. tvirtinant bendruosius, specialiuosius, detaliuosius planus, kartu turi būti nustatomos specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, kurių pagrindu taikomi ūkinės veiklos apribojimai, taip pat valstybinių parkų planavimo schemose nustatytų kraštovaizdžio tvarkymo zonų reglamentai kiekvienam įsigyjamam privatinėn nuosavybėn, suteikiamam naudotis ar išsinuomojamam žemės sklypui.

51. Pagal 1992-05-12 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 343 patvirtintas **Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX**. skyriaus „Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorija ir apsaugos zonos“ nuostatas:

„90. Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijose ir apsaugos zonose numatomų atlikti žemės ir statybos darbų projektai turi būti suderinti su Kultūros vertybių apsaugos departamentu.“

Išvados

52. Pareiškėja kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų, netinkamai sprendžiant klausimus, susijusius su teritorijų planavimu, tokiu būdu nepagrįstai apribojant teisę naudoti nekilnojamąjį turtą pagal Nekilnojamojo turto registre fiksuotą naudojimo būdą, nors teritorija, kurioje yra šis nekilnojamasis turtas, nėra paskelbta saugoma Lietuvos Respublikos nekilnojamojų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka, joje nėra įsteigtas saugomas ar kultūrinis draustinis.

53. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjos skundas susijęs su apribojimų naudoti nekilnojamąjį turtą nustatymo klausimu, atkreiptinas dėmesys į tai, kad žemės sklypų savininkai privalo naudoti nekilnojamąjį turtą pagal nustatytą paskirtį, naudojimo būdą ir pobūdį, užfiksuotus Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje (žr. pažymos 37 punktą), o šie duomenys yra teisėti, kol nenuginčyti teisės aktų nustatyta tvarka (žr. pažymos 38 punktą).

Pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis, pareiškėjos Žemės sklypas yra komercinės paskirties objektų teritorijoje (žr. pažymos 5 punktą). Pagal Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikaciją tokioms teritorijoms priskiriama teritorija, skirta prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti (žr. pažymos 44–45 punktus).

Kita vertus, įstatymų leidėjas yra numatęs ir ūkinės bei kitokios veiklos apribojimų, vadinamų specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis, nustatymo konkrečioms žemės sklypams galimybę (žr. pažymos 39 ir 50 punktus).

Pažymėtina, kad įstatymų leidėjas yra numatęs galimybę nustatyti papildomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas ir įregistruotiems Nekilnojamojo turto registre sklypams (žr. pažymos 37 punktą). Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, kurių pagrindu taikomi veiklos konkrečiuose sklypuose apribojimai, nustatomos, tvirtinant bendruosius, specialiuosius, detaliuosius planus (žr. pažymos 37 ir 50 punktus).

Nors bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatomos tik planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai, teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimą (statybos ir kitos veiklos privalomasias sąlygas) nustatant detaliaisiais planais, o atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų erdvinio organizavimo, tvarkymo, naudojimo, apsaugos priemonės nustatant specialiaisiais planais, atkreiptinas dėmesys į tai, kad įstatymų leidėjas yra numatęs imperatyvų reikalavimą, kad nei specialiųjų planų sprendiniai, nei detaliųjų planų sprendiniai negali prieštarauti bendrųjų planų sprendiniams (žr. pažymos 39 punktą).

Taigi, atsižvelgiant į nurodytą teisinį reguliavimą, darytina išvada, kad konkrečios veiklos žemės sklypuose vykdymo galimybės tiesiogiai sietinos su bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais.

54. Tyrimo informacija rodo, kad su pareiškėjos skunde nurodytomis aplinkybėmis susiję teritorijų planavimo klausimai sprendžiamas nuo 2009 metų.

Įgyvendinant 2008-10-30 patvirtinto BP sprendinius, Savivaldybės administracijos direktoriaus 2009-03-23 įsakymu buvo leista pradėti rengti Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonos ribų bei tvarkymo specialųjį planą (žr. pažymos 7 punktą).

Teritorijų planavimas vykdomas pagal atsakingų institucijų išduotas planavimo sąlygas, kuriose nurodomi planuojamai teritorijai taikomi specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir teritorijų planavimo normų reikalavimai ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, taip pat ūkio šakų plėtros programų ir strateginių dokumentų nuostatos, bei sąlygas išduodančių institucijų reikalavimai dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo (žr. pažymos 39 ir 46 punktus). Tuo tarpu **nagrinėjamu atveju, nors KPD PTP 2009-05-12 atsisakė išduoti planavimo sąlygas, kol nebus pateiktas Savivaldybės tarybos sprendimas dėl saugomos teritorijos steigimo, nes Panevėžio miesto istorinė dalis (unikalus kodas 31872) įrašyta į Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registrą** (žr. pažymos 7 punktą), **specialusis planavimas buvo pradėtas**.

Tačiau **nepaisant nei KPD PTP** (žr. pažymos 7, 9, 11, 24 punktus), **nei KPD** (žr. pažymos 9 punktą), **nei Inspekcijos** (žr. pažymos 23 punktą) **perspėjimų, kad Specialusis planas pradėtas rengti, nesant teisinio pagrindo, t. y. savivaldybės tarybai nepriėmus sprendimo paskelbti objektą saugomu, ir neturint KPD PTP išduotų planavimo sąlygų, specialiojo planavimo procedūros buvo tęsiamos.**

Tik UAB „D“ kreipusis į teismą (žr. pažymos 27 punktą), buvo pašalintos kliūtys specialiojo plano rengimui – Savivaldybės tarybai **2012-04-19** priėmus sprendimą paskelbti Panevėžio miesto istorinę dalį savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu ir pakeitus Savivaldybės administracijos direktoriaus 2009-03-23 įsakymą Nr. A-294, 2012-05-30 buvo išduotos KPD PTP planavimo sąlygos (žr. pažymos 31 punktą).

55. Be to, atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, patvirtinančių, jog Savivaldybės administracijoje gavus 2012-02-22 UAB „D“ skundą, kuriuo prašyta inicijuoti tyrimus dėl atsakingų pareigūnų galimo piktnaudžiavimo už pareigų neatlikimą (žr. pažymos 25 punktą), būtų buvusi inicijuota administracinė procedūra Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka (žr. pažymos 43 punktą). Todėl darytina išvada, **Savivaldybės administracijos atsakyme** (žr. pažymos 30 punktą) **Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų vertinimas pateiktas, neatlikus privalomų veiksmų nurodytos informacijos ištyrimui** (žr. pažymos 43 ir 49 punktus).

56. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004-12-13 nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti, pakludama tik Konstitucijai ir teisei. **Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų.** Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. Konstitucinis Teismas 2000-06-30 nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...].

Konstitucinis Teismas 2004-07-01 nutarime ir 2004-11-05 išvadoje konstatavo, kad **Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje, nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms <...> taip pat teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą ir kt.** (Konstitucinio Teismo 1999-05-11 nutarimas, 2004-11-05 išvada).“

57. Apibendrinant tyrimo informaciją, tenka konstatuoti, kad **dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos pareigūnų neveikimo buvo vilkinamas atsakingų institucijų konstatuotų Specialiojo plano rengimo pažeidimų pašalinimas, pažeidžiant pareiškėjos teisę į tinkamą viešąjį administravimą** (žr. pažymos 43 punktą), **konstitucinį atsakingo valdymo principą** (žr. pažymos 56 punktą), **bei vieną pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda, – savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principą, pagal kurį savivaldybės institucijų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus** (žr. pažymos 36 punktą). Todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **UAB „D“ skundas pripažintinas pagrįstu.**

58. Atsižvelgiant į tai, kad dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų buvo netinkamai sprendžiami klausimai, susiję su Specialiojo plano rengimu, Savivaldybės administracijos direktoriui tikslinga siūlyti atlikti tarnybinius patikrinimus ir nustatyti atsakingus asmenis, dėl kurių neveikimo:

58.1. nebuvo laiku inicijuotas Savivaldybės tarybos sprendimo dėl Panevėžio miesto istorinės dalies paskelbimo savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu priėmimas;

58.2. gavus UAB „D“ 2012-02-22 skundą (žr. pažymos 25 punktą), nebuvo inicijuotas pažeidimų konstatavimas, pašalinimas bei administracinės procedūros atlikimas.

59. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad **KPD 2012-05-30 išdavus planavimo sąlygas Specialiojo plano dokumentams rengti, Inspekcijos Panevėžio teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyrius konstatavo**, kad Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872 Kultūros vertybių registre) teritorijos ribos turi būti nustatomos, rengiant Specialųjį planą, todėl **Savivaldybės tarybos 2012-04-19 sprendimo Nr. 3 punktas, kuriuo buvo patvirtintos šios teritorijos ribos, naikintinas** (žr. pažymos 33 punktą). Inspekcijos Panevėžio teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyrius nurodė, kad **Specialiojo plano rengimo procedūras Savivaldybės administracija gali pradėti vykdyti iš naujo**.

60. Atsižvelgiant į pareiškėjos prašymą Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui siūlyti Savivaldybės administracijai panaikinti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą, kuriuo patvirtinta SP koncepcija, ir nutraukti šio specialiojo planavimo procesą konkrečioje dalyje, pažymėtina, kad teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą turi užtikrinti Inspekcija, kurios sprendimai yra privalomi viešojo administravimo subjektams (žr. pažymos 47–48 punktus).

61. Atsižvelgiant į pareiškėjos prašymą Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui siūlyti Savivaldybės tarybai panaikinti BP sprendinius dalyje dėl vizualinio identiteto zonos ir istorinės miesto dalies pozonio, nustatant rekreacinę teritorijos paskirtį (žr. pažymos 3.1 punktą), ir prašymą kreiptis į teismą dėl BP sprendinių ir bendrojo planavimo procedūrų teisėtumo (žr. pažymos 3.3 punktą), pažymėtina, kad teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios Inspekcijos priimtų sprendimų teisėtumo klausimas nagrinėtinas teismine tvarka, todėl nurodyti pareiškėjos prašymai netenkintini.

62. Pažymėtina ir tai, kad pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių nuostatas, ginčus, kilusius tarp planavimo sąlygas išdavusių institucijų ir (ar) organizatoriaus, taip pat viešumą užtikrinančių procedūrų metu kilusius ginčus nagrinėja ir sprendimus priima valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos, vadovaudamosi Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros bei statinių naudojimo priežiūros nuostatais.

63. Atsižvelgiant į tai, kad tyrimo metu buvo keliamas klausimas dėl statybos Žemės sklype galimybių, bei į Žemės įstatyme savininkams nustatytą reikalavimą naudoti žemę pagal nustatytą paskirtį, būdą ir pobūdį, tikslinga prašyti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios Inspekcijos pateikti išvadą, ar žemės sklype a, Panevėžyje, pagal teritorijų planavimo dokumentus ir Nekilnojamojo turto registro duomenis galima statyba.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

64. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia UAB „D“ skundą pripažinti pagrįstu.**

V. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

65. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 6 ir 15 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja:

– **Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos** – vykdamas teritorijų planavimo valstybinės priežiūros funkciją, užtikrinti, kad teritorijų planavimo klausimai, susiję su UAB „D“ priklausančiu žemės sklypu, ..., Panevėžyje, būtų sprendžiami,

nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų.

– **Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos – dėl išvados pateikimo** – atsižvelgiant į Žemės įstatyme savininkams nustatytą reikalavimą naudoti žemę pagal nustatytą paskirtį, būdą ir pobūdį, pateikti išvadą, ar žemės sklype, ..., Panevėžyje, pagal teritorijų planavimo dokumentus ir Nekilnojamojo turto registro duomenis galima statyba.

– **Panevėžio savivaldybės administracijos direktoriui – dėl tarnybinių patikrinimų** – atlikti tarnybinius patikrinimus ir nustatyti atsakingus asmenis, dėl kurių neveikimo: 1) nebuvo laiku inicijuotas Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimo dėl Panevėžio miesto istorinės dalies paskelbimo savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu priėmimas; 2) gavus UAB „D“ 2012-02-22 skundą, nebuvo inicijuotas pažeidimų konstatavimas, pašalinimas bei administracinės procedūros atlikimas.

– **Panevėžio savivaldybės administracijos direktoriui – dėl informacijos pateikimo** – raštu informuoti apie tolesnį su žemės sklypu, ..., Panevėžyje, susijusių teritorijų planavimo ir statybos klausimų sprendimą.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių ir atitinkamai Panevėžio miesto savivaldybę bei UAB „D“ raštu informuokite iki 2012-08-30.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Aurelija Sandaitė, 8 706 65120